

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 13CoP/68/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6723203473
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Štolcová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:6723203473.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Zuzany Štolcovej a členov senátu JUDr. Márie Dubcovej, JUDr. Jána Burika, v právnej veci navrhovateľky ako osoby oprávnenej z vyživovacej povinnosti: A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XXX, XXX XX C., štátny občan SR, proti otcovi ako osobe povinnej z vyživovacej povinnosti: D. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom E. F. XXXX/XXX, XXX XX G., štátny občan SR, o zvýšenie výživného na plnoleté dieťa, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 16Pc/20/2023-68 zo dňa 05. januára 2024, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Zvolen č.k. 16Pc/20/2023-68 zo dňa 05. januára 2024 v odvolaní napadnutých výrokoch I., II. a III. potvrdzuje.

Rozsudok Okresného súdu Zvolen č.k. 16Pc/20/2023-68 zo dňa 05. januára 2024 v odvolaní nenapadnutom výroku IV. zostáva nedotknutý.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd výrokom I. rozhodol, že otec D. B., nar. XX.XX.XXXX je povinný prispievať na výživu dcéry A. B., nar. XX.XX.XXXX, počnúc od 17.08.2023 zvýšeným výživným vo výške 200,- Eur mesačne, vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám navrhovateľky. Podľa výroku II. zameškané výživné za obdobie od 17.08.2023 do 31.12.2023 v sume 650,20 Eur povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 20,- Eur, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku spolu s bežným výživným k rukám navrhovateľky s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. Výrokom III. zmenil rozsudok Okresného súdu Zvolen č.k. 6P/14/2019-52 zo dňa 03.10.2019 v časti týkajúcej sa výživného na A. B.. Výrokom IV. prevyšujúcej časti návrh navrhovateľky zamietol.

2. V odseku 1. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia okresný súd poukázal na návrh navrhovateľky podaný dňa 17.8.2023, ktorým sa proti otcovi domáhala zvýšenia výživného a jeho zdôvodnenie, v odseku 2. odôvodnenia konštatoval, že otec sa k návrhu písomne nevyjadril, v odsekoch 4. a 5. odôvodnenia uviedol obsah výpovede navrhovateľky a otca.

3. Okresný súd v odseku 6. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia skonštatoval, že rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp.zn. 6P/14/2019 zo dňa 03. 10. 2019 bolo manželstvo rodičov detí B. rozvedené. Vtedy ešte obidve maloleté deti A. a A. boli zverené do výchovy a opateru matke a otec bol zaviazaný platiť výživné na maloletú A. vo výške 55,- Eur mesačne.

4. V odseku 7. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia okresný súd uviedol, že z rozsudku Okresného súdu Zvolen sp.zn. 8P/172/2023 zo dňa 20.9.2023 zistil, že otec maloletej D. B. bol zaviazaný prispievať zvýšeným výživným 200,- Eur mesačne od 28.06.2023 na mal. A., ktoré rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 08.11.2023. Z tohto spisu, a to zo správy obce C. súčasne zistil, že matka detí býva v nájomnom byte, ktorého vlastníkom je obec. Správa sa slušne, v obci neboli žiadne sťažnosti na matku maloletých detí, ani nebola prejednávaná komisiou verejného poriadku. Zo správy Sociálnej poisťovne, pobočka Zvolen zistil, že otec je poberateľom invalidného dôchodku s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 70% a menej. Z potvrdenia o príjme matky zistil, že pracuje v Základnej škole E. H. vo G. ako pedagogická asistentka. Čistý príjem matky za mesiace júl roku 2022 až jún 2023 bol vo výške 1.224,- Eur. Z oznámenia o zmene pracovného zaradenia vydaného Základnou školou, E. H. vo G. zistil, že zamestnankyňa školy I. B. bude preradená z pracovnej pozície nekvalifikovaný učiteľ na pozíciu pedagogický asistent, čím dôjde k zmene v platobnej tarife a týmto jej klesne príjem o 141,50 Eur.

5. Okresný súd v odsekoch 8. až 9. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia uviedol zistenia z predložených dokladov ohľadom navrhovateľky, zistenia ohľadom otca zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny a z výpisov z katastra nehnuteľností.

6. Na základe zisteného skutkového stavu a za aplikácie § 62 ods. 1, 2, 3, 4 a 5, § 63 ods. 1, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine okresný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia.

7. Vo všeobecnosti okresný súd poukázal na to, že k zmene rozhodnutia o výživnom môže súd v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine pristúpiť len, ak sa podstatne zmenia pomery oprávneného alebo povinného z vyživovacieho vzťahu oproti pomerom, ktoré boli podkladom rozhodnutia o predchádzajúcej úprave výživného. Teda v konaní súd porovnáva pomery účastníkov konania v čase poslednej úpravy výživného a v čase rozhodnutia súdu o návrhu na zvýšenie výživného. Zmenou pomerov sa rozumie výrazná a dlhší čas trvajúca (teda nie dočasná) zmena okolností, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom. Pri posudzovaní, či došlo k zmene pomerov, sa vždy musí prihliadnuť aj na vývoj životných nákladov.

8. Ďalej okresný súd zvýraznil, že plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane oprávneného, jednak na strane povinného a určuje sa individuálne v každom jednotlivom prípade. Podľa súdnej praxe „určenie výšky výživného je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach, pretože kritériá na určenie rozsahu vyživovacej povinnosti (napr. schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného, ako aj odôvodnené potreby dieťaťa a ďalšie) sú rozdielne v každej veci a odlišujú sa od prípadu k prípadu, preto každé jedno rozhodnutie o výživnom na dieťa (aj plnoleté) je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady“ (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Cdo/148/2019 zo dňa 25.09.2019). Pri určení konkrétneho rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na odôvodnené potreby oprávneného (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine), ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery obidvoch rodičov (§ 62 ods. 2 prvá veta Zákona o rodine). Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich primárnou povinnosťou a z tohto dôvodu má výživné prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy jeho výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ods. 5 Zákona o rodine). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada aj na to, ktorý z rodičov sa o dieťa osobne stará a uspokojuje jeho potrebu bývania. Základnou podmienkou správneho určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu je vyhodnotenie nákladov na dieťa, ktoré predstavujú všetky náklady potrebné na uspokojenie jeho potrieb; musí sa urobiť reálne tak, aby vystihovalo potreby dieťaťa ku dňu vyhlásenia rozsudku (§ 217 ods. 1 CSP). Výška mesačných nákladov na dieťa má predstavovať vyčíslenie všetkých pravidelných aj nepravidelných platieb na dieťa, aby bola jednoznačne určiteľná.

9. Okresný súd poukázal aj na súdnu prax, podľa ktorej „pri rozhodovaní o určení výživného na maloleté dieťa je povinný prihliadnuť na celkové majetkové pomery povinného a tzv. potencialitu príjmov, t.j. k jeho zjavne nevyužitým schopnostiam; pri určení výšky výživného je rozhodujúci príjem, ktorý rodič reálne mohol dosahovať a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje, pretože princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity“, v ktorej súvislosti citoval závery v rozsudkoch Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

sp.zn. 1Cdo/165/2017 zo dňa 27.11.2018 a sp.zn. 3Cdo/236/2018 zo dňa 20.02.2019. Konštatoval, že pri posudzovaní potenciality príjmov musí súd postupovať veľmi prísne a zhodnotiť všetky relevantné okolnosti, ktoré sa v konaní preukážu. Snaha povinného znížiť vyživovaciu povinnosť na najmenšiu možnú mieru je eliminovaná tým, že sa pri určovaní vyživovacej povinnosti neprihliadala len na skutočné príjmy povinného, ale vychádza sa z jeho potenciálnych príjmov, teda príjmov, ktoré by mohol dosahovať pri existencii objektívne preukázaných skutočností. Treba mať tiež na pamäti, že v mimosporových konaniach platí vyšetrovací princíp, a teda súd musí sám aktívne vyhľadávať a vykonávať dôkazy na preukázanie objektívneho stavu veci.

10. Vykonaným dokazovaním mal okresný súd preukázané, že od poslednej úpravy výživného ubehla doba viac ako 4 roky. Navrhovateľka v čase poslednej úpravy výživného mala 14 rokov, navštevovala 9. ročník základnej školy. Toho času má navrhovateľka 18 rokov, je plnoletá a navštevuje Gymnázium J. v K. K. 4. ročník, t.j. maturitný ročník. Celková mesačná suma pravidelných nákladov navrhovateľky predstavuje sumu 469,- Eur. Ako opodstatnené a nevyhnutné mesačné výdavky navrhovateľky okresný súd posúdil: cestovné 15,- Eur, náklady spojené s bývaním v nájomnom byte 31,- Eur (keď navrhovateľka býva v byte s matkou a sestrou, t.j. 280,- Eur celkové nájomné, na jednu osobu to predstavuje sumu 93,- Eur, pričom navrhovateľka býva v byte asi 1/3 z mesiaca, v ostatnom čase je na internáte v škole), školský internát 60,- Eur, strava 160,- Eur (50,- Eur obedy škola, 70,- Eur raňajky a večere v škole, 40,- Eur strava doma), mobil 18,- Eur, hygiena a drogéria 30,- Eur, oblečenie a obuv 15,- Eur, lieky 20,- Eur, angličtina doučovanie 120,- Eur, ďalej má navrhovateľka nepravidelné a nepredpokladané výdavky a náklady na voľnočasové aktivity (kultúrne, športové a rekreačné potreby), výdavky na školské pomôcky a učebnice, školské výlety, príprava na vysokú školu, ZRPŠ, plavecký výcvik, poplatky a náklady spojené so stužkovou, trhanie zubov a iné, ktoré súd nezapočítaval do pravidelných mesačných výdavkov, avšak je potrebné ich pri rozhodovaní zohľadniť.

11. Z vykonaného dokazovania mal okresný súd preukázané, že navrhovateľka prestúpila z 2. stupňa základnej školy na strednú školu, čo v zmysle zaužívanej súdnej praxe a zákonnej úpravy je podstatná zmena pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu výšky výživného a taktiež došlo k zmene pomerov na strane otca, keď v roku 2021 nadobudol do výlučného vlastníctva 4-izbový byt, dve garáže a záhradu, všetko darom od svojich rodičov v roku 2021, ako otec sám uviedol. Tiež mal preukázané, že úmerne s vekom dieťaťa sa zvyšujú výdavky na zabezpečenie bežných potrieb dieťaťa. Otec navrhovateľky žije sám v štvorizbovom byte, má dve vyživovacie povinnosti, je na čiastočnom invalidnom dôchodku v sume 388,20 Eur pre zdravotné problémy s chrbticou, pričom nie je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, prácu na čiastočný úväzok si hľadá sám. Za štvorizbový byt, v ktorom žije platí 270,- Eur mesačne. Jeho rodičia mu pomáhajú so stravou.

12. Okresný súd uviedol, že na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu. Na základe uvedeného mal okresný súd preukázané, že otec sa aktívne nezaujíma o to, ako by sa mohol zamestnať na čiastočný úväzok (minimálna hodinová mzda pre rok 2024 je 4,31 Eur), resp. aby jeho jediným príjmom nebol len čiastočný invalidný dôchodok, a teda aby mohol mať vyšší reálny príjem. Zároveň konštatoval, že otec je výlučným vlastníkom viacerých nehnuteľností, a to štvorizbového bytu, a teda bývanie jednej osoby v štvorizbovom byte je úplne nadštandardným bývaním, ktoré nezodpovedá životnej situácii osoby povinnej z vyživovacej povinnosti, ktorá je na čiastočnom invalidnom dôchodku, a ktorej podľa udania otca musia na stravu prispievať jeho rodičia. Ďalej otec je výlučným vlastníkom dvoch garáží a záhrady a jednej garáže v podielovom spoluvlastníctve s veľkosťou spoluvlastníckeho podielu 1 k celku. Z uvedených skutočností okresný súd pri zvyšovaní výživného nebral do úvahy len reálny otcov príjem, ktorý predstavuje čiastočný invalidný dôchodok, ale aj celkové majetkové pomery otca, a tiež jeho nezaujíma o to, aby sa jeho príjem zvýšil. Jeho záujem, aby sa príjem zvýšil nebol žiadnym spôsobom preukázaný. Zároveň považoval za potrebné poukázať na to, že obidve dcéry, či už maloletá A., resp. v súčasnosti plnoletá A. sú v takom veku, kedy jednoznačne výživné pôvodne určené vo výške 45,- Eur a 55,- Eur nie je postačujúce na ich výživu. Otec si musí uvedomiť svoju vyživovaciu povinnosť, ktorú je potrebné plniť dovtedy, dokedy deti nebudú schopné samé sa živiť. A. je v maturitnom ročníku, pripravuje sa na vysokú školu a s prihliadnutím k vývoju životných nákladov okresný súd určil zvýšenie výživného na navrhovateľku na sumu 200,- Eur a v prevyšujúcej časti súd návrh osoby oprávnenej z vyživovacej povinnosti zamietol.

13. Okresný súd poukázal aj na tú skutočnosť, že vo výnimočných prípadoch, kedy je nevyhnutná potreba zvýšenia výživného, ktorým je aj takýto prípad, je možné spravodlivo požadovať, aby otec ako osoba povinná z vyživovacej povinnosti pristúpil k predaju niektorých áut (otec uviedol, že vlastní 4 autá) a garáží, a to tak, aby sa tento majetok potom využil na získanie ďalšieho príjmu. Taktiež je možné, aby predmetné garáže prenajal a mohol z prenájmu týchto garáží platiť zvýšenú vyživovaciu povinnosť na dcéry. Okrem toho podľa dokazovania otec v štvorizbovom byte žije sám, čo je pre jednu osobu nadštandardné bývanie. Na základe tohto bolo tiež možné uvažovať o tom, že z dôvodu potreby plnenia si vyživovacej povinnosti by otec mohol predmetný byt vymeniť za byt menší, napr. dvojizbový a takto získanú finančnú sumu pri výmene takéhoto bytu by bolo možné použiť na platenie zvýšeného výživného. Taktiež by otec mohol časť štvorizbového bytu prenajať a získať tak finančné prostriedky.

14. Podľa okresného súdu zvýšenie výživného na sumu 200,- Eur mesačne zodpovedá aj právu navrhovateľky podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov tak, ako to predpokladá ustanovenie § 62 ods. 2 posledná veta Zákona o rodine a zároveň bude mať zachované právo mať výživným zabezpečené životné minimum, na ktoré má zásadné právo.

15. Okresný súd v celom rozsahu návrhu navrhovateľky, ktorá žiadala zvýšiť výživné na sumu 220,- Eur, nevyhovel z dôvodu: 1/ ďalšej vyživovacej povinnosti otca, 2/ poberania rodinných prídavkov a daňového bonusu zo strany matky, 3/ aj matkinou vyživovacou povinnosťou na navrhovateľku, keď táto je v súčasnosti asistentkou učiteľa s tým, že platovo išla o jednu triedu nižšie. Jej čistý príjem je vyše 1 000,- Eur mesačne.

16. Keďže okresný súd návrh navrhovateľky považoval za dôvodne podaný, počiatok zvýšenia výživného určil od dňa 17.08.2023, t.j. odo dňa podania návrhu, ako navrhla navrhovateľka v návrhu, keď podmienky na zvýšenie výživného (t.j. zmena pomerov) už boli splnené skôr. Otcovi tak vzniklo zameškané výživné za obdobie od 17.08.2023 do 31.12.2023 v sume 650,20 Eur. Nedoplatok na výživnom v mesiaci august 2023 bol v sume 70,20 Eur, ktoré okresný súd vypočítal tým spôsobom, že keďže otca zaviazal platiť výživné 200,- Eur mesačne a v súčasnosti otec riadne platil 55,- Eur, mesačne tak rozdiel, ktorý by mal otec doplatiť je 145,- Eur mesačne. Uvedenú sumu 145,- Eur vydělil počtom dní v auguste, t.j. 31, kedy jeden deň nedoplatku je v sume 4,68 Eur x 15 dní v auguste 2023 je to 70,20 Eur. Ďalší nedoplatok bol za mesiace september, október, november, december 2023, t.j. 4x po 145,- Eur, čo predstavuje sumu 580,- Eur. Po pripočítaní sumy 70,20 Eur (nedoplatok od 17.08.2023 do 31.08.2023) celkový nedoplatok predstavuje výšku 650,20 Eur. Vzhľadom na tie skutočnosti, že podľa súdu by predmetný nedoplatok v tejto výške nebolo spravodlivé od otca žiadať zaplatiť naraz, súd určil otcovi možnosť splácať uvedený nedoplatok v 20,- Eur mesačných splátkach spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok nezaplatením čo i len jednej z nich. Nakoľko týmto rozsudkom došlo k zmene úpravy výživného, súd vyslovil, že súčasne došlo k zmene predchádzajúcej úpravy o výživnom na A. B..

17. Proti tomuto rozsudku, a to voči výrokom I., II. a III., v zákonnej lehote podal odvolanie otec (povinný z vyživovacej povinnosti, ďalej len „otec“). Uviedol, že jeho aktuálny čiastočný invalidný dôchodok je 388,20 Eur a jeho mesačné náklady sú: nájomné 270,- Eur, strava 150,- Eur, čistiacie a pracie prostriedky 10,- Eur, hygiena 20,- Eur, lieky 20,- Eur, mobil, internet 35,- Eur, pohonné hmoty 50,- Eur, rehabilitácie – plaváreň 30,- Eur, výživné 100,- Eur, okrem toho jedenkrát ročne platí poplatok za komunálny odpad, daň z nehnuteľností a zákonné povinné poistenie za auto. Ďalej uviedol, že vlastní 4 osobné autá, z toho je len jedno pojazdné 15-ročný Mercedes. Ostatné tri autá sú nepojazdné, dlhšiu dobu sa ich snaží predať, no neúspešne. Pojazdné auto nemôže predať, vzhľadom na jeho zdravotný stav ho používa na prepravu k lekárom a na rehabilitácie. Rodičia mu darovali dve garáže a záhradku, a aj napriek ich nesúhlasu dal tento majetok do predaja, pričom v dnešnej dobe je problém ich predať alebo prenajať. Býva v štvorizbovom byte, ktorý mu darovali rodičia, ktorý nemôže predať, pretože rodičia sa plánujú vrátiť do tohto bytu. Otec tu má stále trvalý pobyt. Momentálne bývajú rodičia v byte jeho sestry, ktorá dlhodobo žije v zahraničí a byt, v ktorom bývajú rodičia, plánujú predať. Jeho aktuálny zdravotný stav mu sťažuje nájsť si prácu aspoň na čiastočný úväzok. Po operácii chrbtice trpí naďalej bolesťami 4. stupňa z piatich a lekár sa vyjadril, že bude potrebná ďalšia operácia. Z dôvodu bolesti užíva silné utlmujúce lieky. Pokúšal sa znížiť si dávku liekov proti bolesti, tieto vysadil, avšak musel sa k jej užívaniu vrátiť. Má z toho problémy so spánkom, je psychicky vyčerpaný a minulý rok bol dvakrát po tri mesiace hospitalizovaný v C.. Je ťažké podávať výkony v zamestnaní počas užívania silných liekov, a preto na odporúčanie lekára podal Sociálnej poisťovni žiadosť o opätovné posúdenie jeho zdravotného stavu, ktorý sa od posledného

posúdenia zhoršil, teda je predpoklad, že miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa zvýši. Ďalej uviedol, že sa z predmetného rozsudku dozvedel, že počas jeho 3-mesačnej hospitalizácie v Kremnici sa na Okresnom súde Zvolen uskutočnilo pojednávanie, na základe ktorého je zaviazaný od 28.06.2023 prispievať zvýšeným výživným 200,- Eur mesačne na maloletú A. (sp.zn. 8P/172/2023). Vzhľadom k tomu, že sa nemohol pojednávania zúčastniť, vyjadriť sa k návrhu na zvýšenie výživného, nemohol prevziať rozsudok Okresného súdu Zvolen a následne využiť právo odvolania sa, podal vo veci žiadosť o obnovu konania. Otec ďalej poukázal na Ministerstvom spravodlivosti SR zverejnenú metodiku pre výpočet výživného rodičov k deťom platnú od roku 2024, súčasťou ktorej je tabuľka pre výpočet výživného, na základe ktorej by mala byť výška výživného na maloletú A. 18% z jeho príjmu, t.j. 69,88 Eur a výška výživného na dcéru A. 20% z jeho príjmu, t.j. 77,64 Eur. Podľa otca zvýšenie výživného na sumu 200,- Eur mesačne, t.j. o 400% na obe maloletého deti, nezodpovedá jeho aktuálnej životnej situácii, v ktorej sa nachádza. Navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť znížením sumy výživného vo výške 200,- Eur mesačne na 100,- Eur mesačne.

18. K doručenému odvolaniu otca sa písomne vyjadrila navrhovateľka ako osoba oprávnená z vyživovacej povinnosti (ďalej len „navrhovateľka“). Nesúhlasila s odvolaním otca. Podľa navrhovateľky okresný súd správne rozhodol, keď otca zaviazal na prispievanie zvýšeného výživného na 200,- Eur mesačne a správne rozhodol aj o zameškanom výživnom, pričom svoje rozhodnutie podrobne odôvodnil s poukazom na všetky zákonné ustanovenia a na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR. Okresný súd prihliadal na majetkové pomery otca, najmä na spôsob bývania v nadštandardnom štvorizbovom byte. Tiež mal preukázané, že je výlučným vlastníkom dvoch garáží, záhrady a jednej garáže v režime podielového spoluvlastníctva v 1/2-ici. Okresný súd vychádzal pri určení výživného aj z potenciality príjmov, t.j. k hlavne zjavne nevyužitým schopnostiam otca, ktorý princíp má prednosť pred princípom fakticity. Otec aj napriek zdravotným problémom má možnosť zamestnať sa na 4-hodinový pracovný úväzok, zvýšiť si tak okrem výšky invalidného dôchodku príjem a plniť vyživovaciu povinnosť. Otec nepreukázal, že podal Sociálnej poisťovni žiadosť o opätovné posúdenie zdravotného stavu, neuvádza ani dátum podania žiadosti, a preto jeho tvrdenie je možné považovať za účelové. Výdavky navrhovateľky sú spojené tiež s návštevami odborníkov (špecialistov) – zubára, ortopéda, kožného lekára, pričom otec nad rámec výživného jej ničím neprispieva. Navrhla rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdiť, nakoľko ho považuje za správne vo všetkých jeho výrokoch.

19. Postupom okresného súdu, a to pokynom zo dňa 06.03.2024, bolo vyjadrenie navrhovateľky doručené otcovi (doručenka na č.l. 82 spisu), ktorý na doručené vyjadrenie nereagoval.

20. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), po zistení, že odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP) a smerovalo proti rozhodnutiam, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), postupom bez nariadenia pojednávania za aplikácie § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 2 ods. 1 CMP, ak nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a ani si to nevyžadoval dôležitý verejný záujem, preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu podľa ust. § 65 CMP a contrario v spojení s ust. § 155 CMP, § 66 CMP a za rešpektovania ustanovenia § 219 ods. 1, 3 CSP verejným vyhlásením rozsudku krajským súdom bol rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I., II. a III. potvrdený ako vecne správne rozhodnutie podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP. Rozsudok okresného súdu v odvolaní nenapadnutom výroku IV. zostal nedotknutý. Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

21. K procesnému postupu krajského súdu, ktorý prejednal odvolanie otca (povinného z vyživovacej povinnosti, ďalej len „otec“) bez nariadenia pojednávania, sa poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Žiline č.k. 13CoP/68/2024-88 zo dňa 17.04.2024, keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli Krajského súdu v Žiline v lehote najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením, v zmysle vyššie uvedeného uznesenia krajského súdu dňa 17.04.2024 a na webovej stránke Krajského súdu v Žiline, na základe čoho boli splnené podmienky k verejnemu vyhláseniu rozsudku krajským súdom.

22. Krajský súd primárne uvádza, že pokiaľ išlo o odvolanie otca a v ňom tvrdené skutočnosti, následné vyjadrenie navrhovateľky, tak na rozhodnutie krajského súdu, ako súdu odvolacieho, v zmysle podaného odvolania nebolo potrebné k uvádzaným skutočnostiam, nariadiť pojednávanie, pretože bolo postačujúce, aby bolo odvolacím súdom rozhodnuté na základe celého obsahu spisového materiálu

a v ňom doložených listín. Odvolateľ nevzniesol žiaden presvedčivý dôkaz potvrdzujúci, že iba ústna časť pojednávania nasledujúca po výmene ich písomných podaní po rozhodnutí okresným súdom by mohla zaručiť spravodlivé konanie (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.04.2023 č. 64336/01 vo veci Lino Carlos Varela Assalino proti Portugalsku; rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo 218/2009, sp.zn. 3Cdo 51/2011, sp.zn. 3Cdo 186/2012, sp.zn. 7Cdo 56/2011).

23. Predmetom konania na súde prvej inštancie bolo rozhodovanie o návrhu navrhovateľky na zvýšenie výživného zo sumy 55,- Eur na sumu 220,- Eur mesačne od podania návrhu. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom návrhu navrhovateľky v časti zvýšenia výživného na sumu 200,- Eur od 17.08.2023 vyhovel (I. a II. výrok rozsudku), zmenil rozsudok Okresného súdu Zvolen č.k. 6P/14/2019-52 zo dňa 03.10.2019 v časti týkajúcej sa výživného na A. B. (výrok III. rozsudku) a vo zvyšnej časti návrh navrhovateľky zamietol (výrok IV.). Odvolaním otca boli napadnuté vo výroky I., II. a III. rozsudku súdu prvej inštancie.

24. Pokiaľ išlo o výrok IV. rozsudku, a to výrok, ktorým bol vo zvyšnej časti návrh navrhovateľky zamietnutý, otec ani nebol osobou oprávnenou podať odvolanie v zmysle § 359 CSP, otec tento odvolaním nenapadol, podľa obsahu odvolania ani ho nenamietal, preto v tomto rozsahu rozsudok okresného súdu zostal nedotknutý. Odvolací súd len k úplnosti dodáva k odvolaním otca nenapadnutému výroku, že nezistil ani jeho nesprávnosť.

25. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na obsah preskúmaného rozsudku a argumenty otca predostreté v odvolacom konaní bolo posúdiť, či boli splnené podmienky pre zvýšenie výživného otca na navrhovateľku, odkedy a v akom rozsahu. Podstatou odvolania otca boli námietky, že jeho zdravotný stav mu neumožňuje nájsť si prácu na čiastočný úväzok, štvorizbový byt nemôže predať, pretože sa do neho plánujú nasťahovať rodičia, 3 motorové vozidlá sú nepojazdné a ťažko predajné, došlo k zvýšeniu vyživovacej povinnosti k mal. dcére A. na sumu 200,- Eur (žiada obnovu konania), teda nie je v jeho možnostiach a schopnostiach platiť okresným súdom zvýšené výživné na navrhovateľku, preto žiadal zmeniť rozsudok okresného súdu znížením sumy výživného na sumu 100,- Eur.

26. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, na základe ktorého dospel k správny skutkový záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie návrhu navrhovateľky na zvýšenie výživného a pretože v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, stotožňuje sa s odôvodnením rozhodnutia a s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodov a už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Práve z titulu aplikácie § 387 ods. 2 CSP nie je potrebné a ani žiaduce, aby krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku zopakoval tie vecne správne závery a zhodnotenia, ktoré vyjadril okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku, ak je postačujúce na ne len odkázať, pretože rozhodnutie okresného súdu a odvolacieho súdu predstavuje organickú jednotu.

27. Odvolací súd uvádza, že ani s prihliadnutím na uplatnené odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi.

28. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie a za dodržania ust. § 387 ods. 3 CSP odvolací súd dodáva len nasledovné.

29. Krajský súd poukazuje na právnu úpravu v § 62, § 63 ods. 1, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine, ktorú citoval okresný súd v napadnutom rozhodnutí a vo všeobecnosti uvádza, že plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

30. Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Pre posúdenie schopností a možností rodiča ako povinného

v zmysle ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine nie sú rozhodujúce jeho skutočné zárobkové (prípadne aj majetkové) pomery, ale jeho reálne zárobkové (prípadne aj majetkové) možnosti, dané okrem iného jeho fyzickým stavom, nadaním, množstvom získaných vedomostí a pracovných skúseností a pod.. Uvedené ustanovenie je vyjadrením zásady tzv. potenciality príjmu povinného rodiča, v zmysle ktorej súd pri určovaní výživného neprihliadne len na skutočný príjem povinného rodiča, ale na jeho schopnosti, možnosti a celkové majetkové pomery, t.j. prihliadať k jeho zjavne nevyužitým schopnostiam. Rozhodujúci je potom príjem, ktorý rodič reálne mohol dosahovať a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje, pretože princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity (práve takáto situácia v súdnej veci nastala). V zmysle § 62 ods. 5 Zákona o rodine je rodič povinný plne rešpektovať svoju vyživovaciu povinnosť a svoje výdavky usmerniť tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti nebolo ohrozené a s využitím svojich subjektívnych vlastností a pracovných príležitostí si organizovať svoje pracovné aktivity tak, aby mal reálnu možnosť si riadne plniť svoju vyživovaciu povinnosť (obdobne uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Cdo/200/2018 zo dňa 30.04.2019). Princíp potenciality príjmov je inštitútom výrazne ochraňujúcim záujmy oprávneného, teda umožňuje hodnotiť nielen životné okolnosti a pomery povinného, ktoré sú reálne dané (prednosť pred princípom fakticity), ale aj tie, ktoré by za určitých podmienok mohli existovať. V konkrétnom prípade môže byť takouto okolnosťou napríklad zmena zamestnania, na základe ktorej povinný dosahuje nižší príjem, ďalej môže ísť o prípad, keď bez závažného dôvodu ukončí podnikateľskú činnosť alebo pracovný pomer bez toho, aby mal zabezpečené, resp. vykonával aktivitu smerujúcu k získaniu iného zamestnania. Následkom princípu potenciality (ak sa nepreukáže ospravedlniteľný dôvod) je skutočnosť, že súd pri určovaní výšky výživného vychádza z potenciálneho príjmu.

31. Pokiaľ ide o určovanie konkrétnej výšky výživného na strane povinného, preskúmajú sa: schopnosti, možnosti a majetkové pomery. V súlade s princípom potenciality príjmov na uvedené hľadiská súd u povinného prihliada aj v prípade, ak sa zistí nedostatočne vyvinutá aktivita z hľadiska získania zamestnania, a to bez dôležitého dôvodu. Schopnosti predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej schopnosti z hľadiska dosahovania príjmu. Nesporný význam z hľadiska určovania výšky výživného má i kritérium majetkových pomerov povinného, ktoré umožňuje komplexne posúdiť celkovú situáciu, životnú úroveň povinného pre potreby výživného, keďže príjmové pomery samy osebe neposkytujú úplný obraz o situácii povinného. Majetkové pomery charakterizuje vlastníctvo nehnuteľností (pozemky, domy, byty, rekreačné chaty, ich počet, reálna potreba a možnosť využitia povinným vrátane získavania výnosov z nich, prípadne dôvod ich nevyužívania na výnosy), hnutelných vecí, cenných papierov, ako aj celkový životný štandard. Nejde o zásah do vlastníckeho práva povinného, ktorý môže vlastniť neobmedzené majetkové podstaty, ale len o posúdenie jeho majetkových pomerov vo vzťahu k plneniu prioritnej vyživovacej povinnosti. Okolnosťou tvoriacou v súhrne celkové majetkové pomery povinného sú aj pasíva (rôzne formy úverov, pôžičiek, náhrady škody). Aj tu treba vychádzať z priority vyživovacej povinnosti a posudzovať ich z hľadiska potenciality.

32. Stanovenie vyživovacej povinnosti povinného rodiča nie je nemenné. Môže dôjsť totiž k zmene pomerov ako na strane povinného, tak i na strane oprávneného. Súd pri svojom rozhodovaní v takom konaní zisťuje okolnosti dôležité pre určenie pôvodnej vyživovacej povinnosti a posudzuje, či sa okolnosti podstatne zmenili a či ide o zmenu, ktorá je spôsobilá privodiť potrebu novej úpravy vyživovacej povinnosti. Medzi najčastejšie dôvody zmeny pomerov možno zaradiť uplynutie dlhšieho obdobia od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti, podstatnú zmenu zárobkových možností, schopností povinného rodiča, pribudnutie či ukončenie vyživovacej povinnosti, ktorá bola zohľadňovaná v čase posledného rozhodnutia, nastúpenie vyššej formy štúdia zabezpečujúcej prípravu na budúce povolanie a iné. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne – okolnosťami na strane povinného, resp. na strane oprávneného, alebo objektívne – vývojom životných nákladov.

33. Zmenu pomerov v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine je možné definovať ako stav, ktorý je odlišný od stavu, ktorý bol rozhodujúci pri pôvodnom (predchádzajúcom) rozhodovaní.

34. Z výsledkov vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie vyplývalo, že naposledy o vyživovacej povinnosti otca na navrhovateľku bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Zvolen č.k. 6P/34/2019-52 zo dňa 3. októbra 2019, ktorým bolo manželstvo rodičov navrhovateľky rozvedené a otcovi uložená povinnosť platiť výživné vo výške 55,- Eur mesačne. Z výsledkov vykonaného dokazovania vyplývalo, že navrhovateľka v čase pôvodného rozhodovania navštevovala 9. ročník základnej školy a mala 14 rokov.

35. Navrhovateľka v čase podania návrhu aj rozhodovania súdu prvej inštancie je študentkou 4. ročníka Gymnázia J. v K. K.. Navrhovateľka byva na internáte a výdavky, ktoré okresný súd v odseku 24. odôvodnenia podrobne popísal a posúdil ako opodstatnené, predstavujú spolu sumu 469,- Eur, a týkajú sa ubytovania, stravy, oblečenia a obuvi, hygieny a drogérie, mobilného telefónu, doučovania angličtiny. Nepravidelné výdavky okresný súd nezapočítaval, avšak ich považoval za potrebné zohľadniť.

36. Krajský súd poukazuje na to, že miera potrieb dieťaťa je závislá najmä od jeho veku, zdravotného stavu, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu prípravy na budúce povolanie, záľub a záujmov, skutočnosti, či žije s rodičmi alebo nie; iné potreby má dieťa útleho veku a iné dieťa dospelujúce či vysokoškolák.

37. Pri skúmaní potrieb oprávneného dieťaťa je nutné vziať do úvahy nielen potreby obvyklé, pravidelne sa vyskytujúce, ale i potreby vyskytujúce sa za kratšie obdobie. Účelom výživného je uhrádzanie nielen priebežne sa vyskytujúcich (bežných) potrieb dieťaťa, ale všetkých potrieb prospešných jeho všestrannému vývoju, teda i potrieb vyskytujúcich sa nepravidelne za dlhšie časové obdobie, prípadne potrieb výlučne náhodných.

38. Odvolací súd konštatuje, že otec v podanom odvolaní, ani v konaní pred súdom prvej inštancie nespochybňoval zvýšené náklady navrhovateľky a ani ich odôvodnenosť a ani nežiadal preukazovať príjmy matky navrhovateľky. Namietal to, že nie je v jeho možnostiach platiť navrhovateľkou určené zvýšené výživné, vzhľadom na jeho pomery, podľa ktorých je čiastočne invalidný a jeho zdravotný stav mu sťažuje nájsť si prácu na čiastočný úväzok, pričom byť v ktorom žije nemôže kvôli rodičom predať a hnuteľné veci (3 autá) sú ťažko predajné (nepojazdné), žiadal určené zvýšené výživné znížiť na 100,- Eur.

39. V súvislosti s námietkou otca, týkajúcou sa jeho osobných a majetkových pomerov, krajský súd konštatuje, že vzhľadom k miere potrieb navrhovateľky, teda jej zvýšených nákladov, čo otec v konaní pred súdom prvej inštancie ani nerozporoval, ako aj okolnosti, že od posledného určenia výživného na navrhovateľku, t.j. od roku 2019 došlo k zmene pomerov na jej strane, t.j. stala sa študentkou 4. ročníka (maturitného) gymnázia, je zrejmé, že s touto prípravou na budúce povolanie sú spojené vyššie náklady, ako „len“ so štúdiom na základnej škole. Aj z rozhodovacej činnosti odvolacieho súdu a zo všeobecne známych skutočností je zrejmé, že rozsah študijných materiálov a pomôcok, je v rámci stredoškolského štúdia vyšší ako v prípade štúdia na základnej škole. Nadväzne aj za situácie, že navrhovateľka ako študent navštevuje strednú školu mimo miesta bydliska, má zvýšené výdavky na cestovné, ubytovanie či stravovanie, teda dochádza k značnému zvýšeniu jej výdavkov v súvislosti so zabezpečením vzdelania. V danej veci tak boli splnené podmienky pre zvýšenie výživného otca k navrhovateľke. Zvýrazňuje sa aj to, že už len samotným uplynutím doby od posledného rozhodovania o výživnom došlo objektívne k podstatnej zmene pomerov u navrhovateľky, čím vzrástli jej odôvodnené potreby vo všetkých oblastiach života. Teda od poslednej úpravy výživného u navrhovateľky vzhľadom na stredoškolské vzdelávanie, známe výdavky súvisiace s týmto vzdelaním, navštevovaním školy mimo bydliska, jednoznačne došlo k zmene pomerov majúcich vplyv na výšku výživného.

40. Je zrejmé, že pôvodne určené výživné na sumu 55,- Eur nepokryje ani najnutnejšie výdavky navrhovateľky. Za stavu, že navrhovateľka vykonáva dennú formu štúdia na strednej škole, a to v maturitnom ročníku, ani nemožno od nej spravodlivo žiadať, aby mala vytvorený časový priestor, a to aktuálne k výkonu práce brigádnu činnosťou.

41. Neobstoja podľa názoru odvolacieho súdu námietky otca ako povinného z vyživovacej povinnosti, týkajúce sa jeho nepriaznivých majetkových pomerov, možností a schopností dosahovať vyšší príjem. V pomeroch otca síce nedošlo k výraznej zmene, pretože v čase podania návrhu, ako i skôr, t.j. od 03.10.2018 je poberateľom invalidného dôchodku, pričom sám do Zápisnice o pojednávaní zo dňa 5. januára 2024 (č.l. 61- 67 spisu) potvrdil, že ide o čiastočný invalidný dôchodok v sume 375,- Eur mesačne, má zdravotné problémy s chrbticou. Oproti pôvodnému rozhodnutiu o výživnom nadobudol (darovaním) štvorizbový byt, v ktorom býva, je vlastníkom 4 motorových vozidiel, vlastní 2 garáže a jednu garáž v 1-ici (motorové vozidlo, motorka), záhrady. Tak, ako konštatoval aj okresný súd, otec netvrdil a ani nepreukázal vážny dôvod, pre ktorý sa neuchádzal/-dza o zamestnanie aspoň na čiastočný úväzok, zodpovedajúci jeho zdravotnému stavu. Pokiaľ otec v odvolaní tvrdil zdravotné problémy, v dôsledku

ktorých má sťažené podmienky pre nájdenie zamestnania, tieto nepreukázal. Zároveň otec na otázku, prečo nehnuteľnosti, ktoré vlastní neprenajíma neodpovedal a ani sa relevantne nevyjadril, z akého dôvodu nepristúpil k predaju áut, ktoré nevyužíva, ak sú s nimi spojené náklady, ktoré tvrdil v odvolaní, a to zákonné poisťky. Je potrebné súhlasiť so záverom okresného súdu v odseku 26. odôvodnenia napadnutého rozsudku, že otec predaj tohto majetku by mohol využiť na získanie ďalšieho príjmu ako aj, že v štvorizbovom byte žije sám, čo je v takomto prípade nadštandardné bývanie, pričom prípadnou výmenou bytu za menší, by rovnako získané prostriedky mohol využiť na platenie zvýšeného výživného. Ak otec v odvolaní tvrdil, že má sťažené podmienky predaja motorových vozidiel, ako aj, že byt nemôže predať, pretože sa tam plánujú sťahovať jeho rodičia, tak uvedené rovnako nedokázal, naviac z výpisu z listu vlastníctva č. XXXX (č.l. 49 spisu) ani nevyplýva zapísaná ťarcha. Na tomto mieste sa žiada poukázať aj to, že pokiaľ otec aj v podanom odvolaní tvrdil pravidelné výdavky - mimo výživného 100,- Eur, a to nájomné 270,-Eur, strava 150,-Eur, čistiace a pracie prostriedky 10,- Eur, hygiena 20,- Eur, mobil, internet 35,- Eur, pohonné hmoty 50,-Eur, rehabilitácie – plaváreň 30,- Eur, tieto v súčte predstavujú sumu 585,- Eur, ktorá prekračuje ním preukazovanú sumu poberaného invalidného dôchodku (388,20 Eur), z čoho možno vyvodiť, že otec disponuje i iným príjmom, ktorý však neuviedol. Odvolací súd súhlasí so záverom okresného súdu, ktorý z argumentácie otca nezistil jeho záujem o to, aby sa jeho príjem zvýšil, a to predovšetkým o finančné prostriedky slúžiace na výživu navrhovateľky (aj druhého dieťaťa mal. A.), ku ktorým má vyživovaciu povinnosť. V konaní pred súdom prvej inštancie otcom bolo len tvrdené, avšak zostalo nepreukázané, že by sa aktívne uchádzal o zamestnanie za účelom získania finančného príjmu. Pri správnej aplikácii hľadiska potenciality okresným súdom, bolo potrebné práve vychádzať z okolností vecí, ktoré boli preukázané, a to, že pri posudzovaní schopností a možností povinného rodiča nie sú rozhodné jeho skutočné majetkové pomery, ale jeho reálne zárobkové pomery, teda že by mohol dosahovať v rámci čiastočného úväzku minimálnu hodinovú mzdu 4,31 Eur (pre rok 2024) dané napr. jeho fyzickým stavom, nadaním, množstvom získaných vedomostí a pracovnými skúsenosťami (minimálna hodinová mzda 4,31 Eur pre rok 2024). Princíp potenciality príjmov má prednosť pred princípom fakticity príjmov. Životná úroveň povinného rodiča nemôže byť posudzovaná len so zreteľom na súčasne „ne“dosahovaný príjem.

42. Uvádza odvolací súd, že majetkové a osobné pomery povinnej osoby je nutné posudzovať komplexne tak, ako to vykonal i okresný súd a je potrebné zohľadniť aj skutočné možnosti, schopnosti a predovšetkým vôľu a snahu rodiča povinného z vyživovacej povinnosti dosiahnuť ďalší pravidelný príjem a zárobok. Predsa otec si musí byť vedomý toho, že má zákonnú vyživovaciu povinnosť k navrhovateľke, ktorá nemá možnosť vzhľadom na svoje štúdium, sa živiť sama a úmerne tejto skutočnosti je povinný vyvíjať aj patričnú snahu a úsilie zabezpečiť si adekvátny príjem. Ak schopnosti a možnosti povinného rodiča nie sú využívané adekvátne, tak súd v takomto prípade vychádza z komplexných majetkových pomerov tak, ako tomu bolo v danom prípade.

43. K správnosti záveru okresného súdu v otázke posúdenia majetkových pomerov otca pristupuje to, ako bolo vyššie uvedené, že otec je vlastníkom 2 garáží a jednej garáže v podiele 1-ica, záhrady. Predsa majetkové pomery sú charakterizované aj vlastníctvom nehnuteľností (pozemky, domy, byty, rekreačné chaty, ich počet, reálna potreba, možnosť využitia povinným vrátane získavania výnosov z nich, prípadne dôvod ich nevyužívania na výnosy), cenných papierov, obchodných podielov, vkladov v bankách, v iných nehnuteľných veciach. Nejde o zásah do vlastníckeho práva povinného, ktorý môže vlastniť neobmedzené majetkové podstaty, ale len o posúdenie jeho majetkových pomerov vo vzťahu k plneniu prioritnej vyživovacej povinnosti.

44. Z výsledkov vykonaného dokazovania vyplývalo, že subjektívne má otec ako povinný vytvorené predpoklady k tomu, aby dosahoval príjem, pretože napriek jeho čiastočnej invalidite nebolo preukázané to, že by mu bránili objektívne okolnosti sa zamestnať adekvátne jeho zdravotnému stavu. Pokiaľ aj otec v podanom odvolaní poukazoval na to, že jeho zdravotný stav sa zhoršil, ako aj, že požiadal Sociálnu poisťovňu o prehodnotenie zdravotného stavu, tak uvedené zostalo len v rovine tvrdenia. Z vyššie uvedených vyjadrení samotného otca vyplynulo, že napriek tomu, že má zákonnú vyživovaciu povinnosť k navrhovateľke, v konaní pred súdom prvej inštancie a ani v podanom odvolaní nepreukázal, že vyvíja aktívne a preukázateľne skutočné úsilie a dostatočnú snahu nájsť si svojím možnostiam a schopnostiam, primerane i veku, pracovné uplatnenie a zlepšiť si tak svoje príjmové pomery.

45. Odvolací súd zvýrazňuje účel zákonnej úpravy vyživovacej povinnosti rodičov, ktorým je predchádzať prípadnému nezodpovednému prístupu povinného rodiča k jeho vyživovacej povinnosti.

Predsa prvoradou povinnosťou každého rodiča je vyvinúť maximálne úsilie na to, aby si zabezpečil pravidelný príjem, z ktorého bude schopný si plniť svoju vyživovaciu povinnosť, ktoré konanie otec navrhovateľky nenaplnia vzhľadom k jeho prístupu, keď záujem otca nájsť si zamestnanie (aspoň na čiastočný úväzok, brigáda, dohoda o pracovnej činnosti) preukázaný nebol. Otec navrhovateľky tak nevyvíja žiadne konanie k možnosti zapojiť sa do pracovného procesu a dosiahnuť príjem, z ktorého by si plnil vyživovaciu povinnosť a tento postup nie je možné vykladať na ťarchu výživou odkázaného dieťaťa. Predsa zmyslom a účelom konania o určenie (zvýšenie) výživného je zabezpečenie vyživovacej povinnosti od povinných osôb (rodičov), ktorým takáto povinnosť vyplýva zo Zákona o rodine až do času, pokiaľ deti nie sú schopné samé sa živiť a súdne konanie má predsa zabezpečiť ochranu práv oprávnenej (navrhovateľky).

46. K vecnej správnosti rozsudku okresného súdu, ktorým zvýšil vyživovaciu povinnosť otca k navrhovateľke, sa primerane poukazuje aj na ust. § 62 ods. 3 Zákona o rodine, podľa ktorého každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa alebo nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, 13) (§ 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 372/2004 Z.z.), t.j., ak táto zákonná úprava bez ohľadu na možnosti, schopnosti povinného stanovuje vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu už na novonarodené dieťa, o to viac otec navrhovateľky, vzhľadom k tomu, že okrem pôvodne určeného výživného inak na navrhovateľku neprispieva, k jeho správaniu, konaniu, preukázaným majetkovým pomerom je povinný si plniť okresným súdom zvýšenú vyživovaciu povinnosť.

47. Pokiaľ ide o počiatok určenia vyživovacej povinnosti, odvolací súd uvádza, že okresný súd napadnutým rozsudkom vychádzal z ust. § 77 ods. 1 Zákona o rodine, v zmysle ktorého právo na výživné sa nepremiľčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Deň začatia konania procesný predpis určuje ako deň, keď bol súdu doručený návrh na jeho začatie a v danom prípade sa tak stalo 17.08.2023. Nedoplatok na zvýšenom výživnom okresný súd správne ustálil po zohľadnení otcom plateného výživného na sumu 650,20 Eur vo vzťahu, ku ktorému dlhu mu povolil splátky.

48. Z vyššie uvedených len doplnených dôvodov, keďže okresný súd vo veci na základe dostatočne vykonaného dokazovania riadne zistil skutkový stav, zistené skutkové okolnosti správne vyvodil vo vzťahu k podmienkam § 78 ods. 1, § 75 ods. 1, § 62, § 63 ods. 1 Zákona o rodine, odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutých výrokoch I., II. a III. potvrdil podľa ust. § 387 ods. 2 CSP ako vecne správne rozhodnutie.

49. Podľa § 396 ods.1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

50. Podľa § 58 CMP o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

51. O trovách (tak prvoinštančného ako i odvolacieho) konania krajský súd rozhodol za aplikácie § 396 ods. 1 CSP, § 58, § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov konania nárok na náhradu trov súdneho konania nepriznal, keď v prejednávanej veci nebol dôvod na postup podľa ust. § 54 a § 55 CMP.

Poučenie:

: Proti tomu rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul (t.j. vykonateľné rozhodnutie), môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa ust. § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa ust. § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa ust. § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa ust. § 430 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa ust. § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa ust. § 421 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa ust. § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa ust. § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa ust. § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.